

haja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 2.—, Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20, Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Pogajanja za novo vlado.

Belgrad, 15. dec.

Pogajanja za sestavo nove vlade so v polnem teku. Skupščinske soje so odedene, dokler ne izvrši svoje dela vsaj v glavnem. Verifikacijski odbor in dokler so ta dela, imajo vodilni parlamentarci in strankarski načelniki dovolj časa za zakone razgovore.

Verifikacijski odsek ima sedel največ posla. Pred vsem je treba ugotoviti, koliko mandatov je spornih in koliko je takih, proti katerim je vložen protest. Če se ugotovi, da je nespornih mandatov dovolj za sklenitev, potem polje delo v konstituenti razmeroma gladko. Ako pa ne utegnemo nastati zapletitosti, katerih dalekosežnosti ne more se nihče presoditi.

Enega izmed prvih protestov proti pravilnosti volitev je vložila Slovenska ljudska stranka proti volitvam na Stajerskem, v mariborskem okrožju. Protest pravi, da volilni odbor ni znal seštevati. Vsi deli nemanjivosti so dobili hake klerikalci in komunisti vsak po 1 mandat premalo. Izgleda da da klerikalno-komunistične šance ne stote presilno, in upanje je opravičeno, da obdrži samostojni kmetje in socialisti svoje mandate.

Glavna politična točka pa so pogajanja med radikalci in demokrati. To sta dve najštevilnejši stranki v parlamentu in od ukrepov teh dveh strank odvisi usoda ustave in države. Kakor danes stoji stvar, ni nobene dvoma, da bodo demokrati in radikalci našli skupno platformo za združeno delo skupno z zemljoradniško stranko brez ozira na to, ali bodo samostojni kmetje v vlado ali ne. Gotovo je da to bodo kmetje podpirali, če zaradi svojih tesnih zvez z demokrati. Seveda premostitev nasprotstev med radikalci in demokrati ni tako lahka stvar, že zaradi osebnih nasprotstev ne ki vlada med Protičem in Pribeževićem. Proti je trd človek, ki ne pozabi rad na preteklost. Na drugi strani pa to ne preprečuje državnika, ki razume samozatajevanje do ugodne prilike seveda.

Recent je poveril Pašiču nalogo, da sondira posamezne stranke ali

bi bile te pri volji vstopiti v vlado koalicio ali ne. Ako se Pašiču posreči da pridobi večino strank zase, potem bi moral on dobiti definitivni mandat za sestavo vlade. Vrnisanje pa je, če ga bo on tudi prevzel. Mogoče je tudi to, da bo Pašič svojo nalogo srečno dovršil, izvedbo svojih načrtov pa bo prepustil Stolanu Protiču.

Kar se govori o nekem nasprotstvu med Pašičem in Protičem, češ da je eden za demokrate, drugi pa proti njim to je lara-fari. Oba sta nerazdružljiva. Gre se pri tem navzven samo za to, koliko ministrskih portfeljev odpade na eno koliko na drugo stran.

Protič forsira s svoje strani tudi slovenski klerikalci. To na zaradi okrajinske avtonomije, kateri je Protič hake bolj naklonen nego Pašič. Če bodo njihovi usti opravičeni to bo pokazala bodočnost.

Proti sodelovanju Koroščev grine v vladi se upirajo v poslednjem momentu zlasti demokrati in komunisti. Tudi ti prihajajo naneč kot vladna stranka v poštev, čeprav se te kombinaciji silno upirajo demokrate. To na vsled priključenia narodnih socialistov k demokratski stranki. Pri vsem se gre za portfelj železniškega ministrstva: ali Deržić ali Žorž...

Veliko zadovoljstvo v Belgradu je vzbudila vest, da pridejo v Belgrad Radičević odnositelci. Upajo da bo med njimi sporazum tudi z njimi, čeprav na škodo sedanega ustavnega načrta. Ustavni načrt ni nič definitivnega in se da še vedno izpremeniti. Izpremeniti se da tudi Radičević na lubo, ali na se bo izpremenil Radičević ustavnemu načrtu na lubo. Pesnica bo brzokone poslednje, ker se tudi nalostreška sekira skrila.

Socijalni demokrati za vstop v vlado ali vsaj kot pomoč eventualni koalicijski vladi ne pridejo v poštev. Socijalna demokracija ostane za enkrat v opoziciji, ker preko svojih temeljnih principov ne more skleniti nobenih kompromisov ne v Belgradu in tudi ne v Ljubljani...

Koroška afera.

V »Beogradskem dnevniku« piše Nikola Dionović o koroški aferi med drugim sledeče:

»Po zasedbi z jugoslovanskimi četami je bila aprovizacija na Koroškem zelo slaba. Uradniki žitnega zavoda iz Ljubljane, so pri pokrajinskih glavarstvih v Borovljah in Velikovu ustanovili aprovizacijske odbore ki na so delovali zelo slabo. V preskrbovanju na je vladal nered, tako da so dnevno v Ljubljano prihajali protesti, naj se to vprašanje temeljito in bolje reši. Vsi tedaj se je zbrala v Ljubljani anketa kateri je predsedoval dr. Breč. Izid te ankere je bil: ustanovitev »Koroške gospodarske družbe za nakup in prodajo na Koroškem«.

Do junija 1920. je ta družba pošiljala na Koroško samo mast. Šeoh. benzina in petroleja po tem dnevu pa je prevzela vso aprovizacijo na Koroškem.

Cona A ni popolnoma pastyna pokrajina. Njen lastni pridelek cereali znaša 48 odstotkov vse potrebe. Po tem računu bi za njeno preskrbo popolnoma zadostovalo 50-60 vagonov mesečno. dočim je bilo tiskal poslanec mnogo več hrane nego je zahtevala potreba.

Sam žitni zavod iz Ljubljane je v času enajstih mesecev v cono A poslal na Koroški gospodarski družbi 271 vagonov hrane, okrajnemu glavarstvu v Velikovu 136 vago-

nov in okrajnemu glavarstvu v Borovljah 274 vagonov. Skupaj 671 vagonov. Razen tega so nakupili znane množine živil tudi privatni trgovci. Svobodno lahko rečemo, da je bil večji del po privatnih trgovcih uvoženega blaga namenjen tihotapstvu.

Ker je bilo mogoče aprovizacijsko blago do 4 avgusta t. l. uvažati v cono A brez carine in zavarovanja valute, a prodajalo se je pod nakupno ceno, je naravno, da privatni trgovci niso mogli v cono A s svojim blagom ničesar napraviti, niti ga niso uvažali v namenu, da ga tu prodajo.

Po odstranitvi demarkacijske črte je bilo po izjavi prehranjevalnega odbora od 11. avgusta do dneva obleščita, t. l. do 10. oktobra uvoženega še 12 vagonov sladkorja, 273 vagonov hrane, 4 vagoni masti in 419 prašičev.

Moremo trditi da je bilo v enajstih mesecih v cono A uvoženo vse prehrane skupaj za okoli tisoč vagonov ne všteti mast, sladkor, šeoh. benzina, petroleja kakor tudi gotove znane množine hrane, o katerih bomo pozneje govorili.

Kam je prišla vsa ta roba? Na to nam daje »Beogradski dnevnik« sledeči odgovor: Izgubili smo Koroško, toda smo dobili nekoliko milijonarjev v Sloveniji.

Komunistični puč na Češkem končan.

Praga, 15. dec.

Položaj se je znatno zboljšal. V Pragi je padlo število stavkaločih. V Kladnem vlada popoln mir. V Slanih se vračajo delavci na delo. V Liberehu delajo delavci skoro povsod. V Mostu je popoln mir. Tovarne obratujejo. V Brnu delata dve tretini delavcev. V Jablonih sta bila komunisti Strich in Roniger aretirana ker sta pregovarjala volake k uporu.

Izvrševalni odbor češke komunistične stranke obliavlja v listu »Rude Pravo« poziv na delavstvo, naj se danes končajo stavke. Nemški komunistični parlamentarci so že včeraj izjavili, da mora stavka še danes prenehati.

»Prager Tagblatt« piše o stavki: V Pragi delajo skoraj povsod. Danes se je tudi v vsem liberškem okraju pričelo delati v karbiškem premeopnem okrožju in v Ustu pa

se je pojavilo veliko stavkarsko gibanje. Glavni pogol levčiarjev le amnestija za vse aretirane in obdobje. Komunistični poslanci se prizadevajo, pridobiti češkoslovaške stranke za to zahtevo. Interurbanska telefonska zanka za Češko je že preklicana, izvzemši ozemlja, ki se nahajajo v izjemnem stanju.

Bošjeviški denar na Češkem.

»Pravo Lidu« poroča, da je pri političnih hišnih preiskavanj v zadnjih dneh radlo državnim oblastem v roke mnogo dokumentov, ki pričajo da so češki komunisti podkupljeni po moskovski vladi ki le vrtizorila globoko zasnovano zaroto proti češkoslovaški republiki. Dokumenti, o katerih na list nič ne omenja, bodo služili za podlago v razpravi proti voditeljem komunističnega puča.

Nizozemsko-jugoslovanski spor.

(Uradno.)

Belgrad, 15. dec.

Povodom izjava bivšega holandskega častnega konzula v Beogradu, Bernarda Rappaporta, je holandski poslanik protestiral pred mesec dni na nedostojen način. Vlada je odklonila sprejem protesta v taki obliki, ter je holandski poslanik po naročilu svoje vlade dne 9. t. m. zopet pokušal, izročiti ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru dr. Vesniću isto noto, ki se je uveljavno morala odbiti. Radi tega je holandska vlada nostrificirala našemu poslanstvu da ne želi njegovega bivanja v Haazu. Beograjska vlada pa je danes isto storila s holandskim poslanikom v Beogradu, Afera Rappaporta je dobro znana. L. 1912 je bil zapleten v znano volunsko afero Müllerja, v kateri je bil zapleten tudi znani holandski generalni konzul v Belgradu Kostrowitz. Obadva sta bila avstrijska podanika. V početku vojne ko holandska vlada ni hotela

odnositelj Rappaporta, ga je naša vlada internirala v notranosti države radi sovražnega postopanja napram Srbiji. Za okupacije je pokazal tudi vse stonice sovražnosti napram prebivalstvu v okupirani Srbiji. Po prerodu Avstro-Ogrske je beograjska vlada odvzela Rappaportu konzularno čast ter o tem obvestila tudi holandsko vlado. Med tem so nedavno našli v arhivih bivšega avstro-ogrškega generalnega vovernemenata tudi risbene dokumente o tih sovražnih činih. Na podlagi teh listin je naša vlada izenala tega bivšega konzula.

Dosedanji nizozemski poslanik v Beogradu je odstopoval iz Beograda. S tem so definitivno prekinjeni diplomatski odnosi med našo kraljevino in Holandijo. Naš poslanik v Haazu je dobil uradni nalog, da zapusti svoje mesto.

Telegrami.

NIČ GOTOVEGA SE NE VE...

»Obzor« javlja po informacijah iz radikalnih krogov, da Pašič ne sprejme mandata za sestavo nove vlade novo da bo priporočal, da sprejme to nalogo Protič. Ustava dr. Laze Markovića bo v najboljem slučaju sprejeta z velikimi izpremembami.

SRBSKI KMETJE PROTI RADIČU.

Dopisnik »Jutarnjeg lista« v Beogradu se je razgovarjal s predsednikom parlamentarne kluba Srbske zemljoradničke stranke Lazarevićem kateri mu je izjavil: »Naša stranka nima nikakih zvez z Radičem. Ako bi člani Radičeve stranke, ki so seljaki in ki hočejo ščititi seljaške interese, hoteli delati na popolno izvedbo našega programa in ako bi hoteli vstopiti v našo organizirano stranko ter sprejeti naš program, tedaj lahko stopijo brez avir v naš klub. Naša stranka stoji na stališču, da je Radič zaveljal hrvatskega seljaka z demagogijo. Naš namen je, uveriti hrvatskega seljaka, da so interesi srbskega seljaka isti kakor hrvatskega seljaka. Ako ostane Radičeva stranka pri svojem dosedanjem programu, se mi z njo ne moremo združiti, ker ne moremo podpirati Radičeve ideje«.

LAŠKO - JUGOSLOVANSKA POGODBA.

LDU »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Lugana: »Temps« doznava, da vsebuje taina obrambna pogodba med Jugoslavijo in Italijo, ki se je sklenila v Rapallu nastopnih

po točk: 1. Obe državi sta se sporazumeli da morata Avstrija in Madžarska izpolniti vse obveznosti, ki jih nalagata mirovni pogodbi. 2. Obe stranki se obvezujeta, da bosta nasprotovali povratku Habsburžanov na prestol. 3. Obe državi se obvezujeta, da se bosta medsebojno podpirali proti preopazni od avstrijske ali madžarske strani. 4. Češkoslovaški se naznani ta pogodba. 5. Obe stranki sta noblaščenji, skleniti kakršnekoli pogodbe z drugimi državami toda morata prej o tem obvestiti druge države.

SPALAJKOVIĆ — VNANI MINISTAR.

LDU Dr. Miroslav Spalajković, delegat naše države v zvezi narodov, se je vrnil v Beograd na poziv radikalnega kluba. Njegov prihod je v zvezi s sestavo nove vlade kjer prihaja on v poštev kot minister zunanjih poslov.

PREBIVALCI OTOKA RABA PROTI D' ANNUNZIJU.

Popolnoma tendenciozne in lažljive so vesti, katere razširjata D' Annunzjev in italijanski tisk, da se je otok Rab izjavil za priključenie k reški državi. Na čelu rabske občine stoji na Italijan h vsiljeni komisar, italijanski častnik, ki pač ne more govoriti v imenu jugoslovanskega naroda.

Politične vesti.

+ Na levo stran je omahnila mariborska »Straža«. V oni svojih zadnjih številk je prinesla umerjeno pisan članek proti republikani in proti oni ostri struji, katere za-

stopajo ljubljanski gospodje v SLS. Najnovejša številka »Straže« pa prinaša uvodnik, ki znači, da so se Mariborčani, t. j. dr. Korošec, uklonili ljubljanskemu diktatu in zagovarja opozicijo na celi črti. To pa ne znači sporazuma ali pa spora med klerikalci, ampak oni so ostali edini kot prej v geslu: Mi hočemo vladati! Da se obdrže na moči in vladi, so pred volitvami sklenili, da kandidirajo same kmetje v konstituenti, seveda zato, da bi paralizirali neklojo samostojnežev. To je bila prva klerikalna kapitulacija pred novimi gesli. Ko so se prelevili čez noč v navdušene republikance. To je druga kapitulacija. Ko bodo pa tisti nezadovoljni med komunisti, katerim sedanja taktika komunistov in njihov vstop v parlament ni prav, ustanovili najradikalnejšo anarhistično strujo, bomo doživeli tretjo kapitulacijo: katoliški anarhizem. Potem bo šlo pa zopet navzgor, do monarhije, in vse bo v redu. — Nič lučnega ne bo, prav nič, vse se bo lopo izteklo.

+ Uradna kurioznost. Po dolgem proučevanju vprašanja drugega zakona pravoslavnih svečnikov in izmenjavi misli s drugimi cerkvami je sv. arhijerejski sabor srbske pravoslavne cerkve sklenil, da se drugi zakon svečnikom ne more dovoliti. Srbska pravoslavna cerkev ne more izdati pozitivno cerkvene naredbe brez nevarnosti, da bi se s tem ne kršilo edinstvo z ostalimi pravoslavnimi cerkvami v sedanjih neurejenih časih, ker bi to moglo škodovati interesom srbske pravoslavne cerkve in države.

+ Dr. Laginja pri regentu. Snodaj se sprejel regent prestolonaslednji Aleksander v avdiciji hrvatskega bana dr. Laginjo, ki ga je pri tej priliki obvestil o položaju na Hrvatskem. Zvečer je odpotoval dr. Laginja v Zagreb, da izroči banški posele svojem nasledniku.

+ Dalmatinska težakša stranka na moravi po novem letu sklicati veliko zborovanje svojih pristavev iz vse Dalmacije. Na zbor pridejo tudi delegati težakških strank Bosne, Srbije, Hrvatske in Slovenije.

+ Poljski demobilizirajo. Poljska vlada je sklenila demobilizirati 25 odstotkov častniškega zbora. Med drugimi bo v uporabi 68 generalov in 600 polkovnikov. Istotako javljajo, da bosta v kratkem demobilizirana letnika 1895 in 1896.

+ Boji med boljševiki in Litvanci. Med oddelki čet belo-ruske ljudske republike in boljševiki se vrše ludi boji pri Kobelah in Siemionovem. Boji potekajo ugodno za beloruske čete. — Ruski zastopnik Joffe je letiški vladi poslal noto, v kateri izjavlja, da se smatra sovjetska vlada spričo dejstva, da je letiško časopisje napram Rusiji zavzelo sovražno stališče in spričo nastopanja letiške vlade, ki ničesar ne ukrene proti časopisni agitaciji za prisiljeno, da se prekinejo letiško-ruska pogajanja v Rigi.

+ Militarizem v Franciji. Zakon o dobi vojaške službe, ki je bil predložen zbornici, se ne ozira na letnik 1921 in preda videva službeno dobo 18 mesecev s pridržkom, da bo leta 1923, odšlo 100.000 mož in ne, kakor doslej 80.000 mož. Izidni častniki, in da se poveča število kolonizalnih čet od 100.000 mož, kakor jih predvideva zakon leta 1913, na 300.000 mož. Doba vojaške obveznosti se podaljša od 28 na 30 let, torej od 20. do 50. leta.

+ Militarizem na Angleškem. Spodnja zbornica je sprejela naknadne kredite za armado. Asquithov predlog, ki je vseboval nezaupnico vladi in zahteval zmanjšanje stanadnih kreditov, je bil odklonjen s 186 proti 82 glasovom.

+ Skrajšana doba vojaške službe v Španiji. Vojni minister je danes ministrskemu svetu predložil načrt, po katerem naj bi se dolžnost vojaškega službovanja znižala na dobo dveh let.

+ Stavke v Norveški. Stavka železničarjev je končana. 5000 nameščencev je glasovalo za vzpostavitev dela, 3000 pa proti.

+ Volitve na Španskem. Med poslanci ki so bili izvoljeni po členu 29, se nahajajo 37 konservativcev, 8 mauristov, 1 cervist, 12 romanistov, 17 demokratov, 7 albitov, 1 reformist, 1 nacionalist, 2 gemista, 2 republikanca, 1 integrist, 1 neodvisni liberalce, skupaj 90. — Po členu 29em špan-

skega volilnega zakona se izvolijo tisti delavci, ki v enem volilnem okrožju nastopijo brez konkurenta.

+ Boljševiki vabijo. Jugoslovenska, bolgarska in grška vlada so se pozvale, naj vzpostavijo odnose z Rusijo.

+ To je pa odločnost — za otroke! Češka komunistična organa »Rude Pravo« in »Večernik« sta bila zadnji teden večkrat konfiscirana. In izvrševalni odbor komstranke je sklical sejo ter sklenil: S konfiskacijami komunističnih listov hoče vlada škodovati le nekompromisnemu delavskemu časopisu. Tega ne dovolimo in zato protestiramo proti takemu ravnanju. Odločili smo se, da, ako bosta »Rude Pravo« in »Večernik« še kdaj konfiscirana ne bomo v protest nobenega strankinega lista, ki ga tiskajo v naših (?) tiskarnah več predložili cenzuri. — In list bo izšel brez cenzure, ki je tu le za igranje. Danes je potrebna, jutri že nič več. Vprašamo: Zakaj pa sploh se sedaj predlagate liste cenzuri, ko brez nje tudi lahko izdete, otroci, kaj? — In taki so vodje češkoslovaških komunistov in pred tem naj Masaryk zbeži!!

+ Zadnje socialistične konference v Bernu hočejo komunisti zasmejavati in osramočevati. Pišejo o njih kot o »splepenju IV. Internacionalne«, o »konferencah neodločnih ljudi«, o »judih brez zastopstva« in podobno. Mislijo, da so s tem duhoviti. Ali škodujejo le samim sebi. Na njihove večne trditve, da so za edinstvo proletarijata, nvidi sedaj ljudstvo, da se bori vedno le proti onemu, ki hoče delavstvu

dobro, ter proletarijat pokaže tem lažipretokom hrbit; Na mnogih krajih se je to že zgodilo.

+ Protest proti moskovski propagandi. Komite za vzpostavitev internacionalne v Parizu je na torkovi skupščini predlagal manifest, podpisan od vseh članov, da se protestira proti propagandi za brezpogojni sprejem tretje Internacionalne. Skupina je zahtevala pred kongresom v Toursu enake pravice kot manjšina. Kakršne je priznala tudi takrat, ko je tvorila večino, in je svarila zaradi velike odgovornosti, ako bi se rušila edinstvo stranke. Komite je iznova izrazil trdno voljo, ostati v zvezi in se udeležiti razrednega boja ter je izjavil, da se hoče popolnoma pridružiti sklepom berlinske konference.

+ Kongres belgijske delavske stranke. Je sprejel s 447.448 proti 90.948 glasovi dnevi red, ki se obrača proti rovarjenju manjšine v strokovnih organizacijah. 30.660 glasov je ostalo neodanih.

+ Troelstra je v holandskem parlamentu ostro govoril proti komunistični stranki in njenim dogmam. Odložil je tudi ponudbo poslance socialistične levice van Wykopa na komunistično sodelovanje (sic! brez kompromisov! Ur.) in je rekel m. dr.: Tkz. komunistična diktatura proletarijata je diktatura posameznikov nad proletarijatom in v Rusiji boste zaman iskali najelementarnejše svobode pri delavcih. Tak sistem ne more biti in ne bo sprejet od delavstva srednje in zahodne Evrope.

Dnevna kronika.

Povišanje cen kruha.

Mestni magistrat je objavil, da se cene kruha povišajo za 1 do 2 K pri kg na prošnjo »Zadruge pekov«. Za vzrok naveda okolnost, da so se povišale cene pomočnikov. To je že višek brezobraznosti. Resnica je, da je ta »Zadruga« privolila v zelo matenostno povišanje, za tedenskih 24 K! Kakor smo informirani, so sedaj določene za pekove pomočnike naslednje tedenske plače: I. kategorija 250 temeljne plače, 150 draginjske doklado, II. kategorija 200 K temeljne in 150 K draginjske doklade.

Malomarnost ljubljanskih hišnih posestnikov je neprekosljiva. Vedo, da je treba ob zimskem času sneg odmetavati s hodnikov, ali če so polski, jih poseti s peskom, toda vseeno se jim mora vsako leto posebej na to dolžnost opozarjati. Te dni, ko skoro neprestano sneži, bi morali na dan vsaj trikrat osnažiti hodnike, da se sneg ne shodi. A večina posestnikov tega ne stori vsled malomarnosti in skoposti. Pasant komaj upa iti po hodniku, ker je v vedni nevarnosti, da mu ne spodrsne in se pri padcu morebiti ne pohabi. Upamo, da bo vendar enkrat teh nedostatkov konec, če preje ne, meseca aprila 1921. leta.

Premoz. Člani »Društva vpopoklenega učiteljstva«, stanujoči v Ljubljani, dobe premog na nakazila mestnega magistrata v soboto, dne 18. t. m. Vsaka rod-bina dobi 200 kg za 20 K.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja, ki bo ponedeljek dne 20. decembra ob 3. uri popoldne v Hrenovi ulici 4. k

Srbska akademija znanosti v Beogradu je sprejeta v mednarodno zvezo akademij znanosti v Bruslju, Beograjska akademija bo v tej zvezi zastopala vse naše akademije znanosti.

»Slobodna Rijeka«, glasilo zagrebških centristov, je prenehala izhajati. Vzrok je popoln propad stranke ob volitvi.

Nov dnevnik začne te dni izhajati v Beogradu pod naslovom »Jugoslovenski Pijemont«. List bo baje po obsegu največji v državi.

»Novi Svet«, glasilo hrvaških komunistov, prične z novim letom izhajati kot dnevnik. Zato komunisti z novim letom prenehajo izdajati tri tednike. Izdajali pa bodo tednik »Komunistično selo«, katerega

bodo tiskali v Zagrebu v latinici in v Beogradu v cirilici.

»Socialni život«, bo naslov lista, ki ga bo ministrstvo za socialno politiko začelo izdajati. V listu se bodo obravnavali predlogi na polju socialne politike.

Državna posredovalnica za delo Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptaju in Mur-ski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 5. do 11. decembra 1920, dela 214 moških in 55 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 230 moških in 58 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 119. V delo se sprejmejo mizarji, tesarji, kolarji, ključavničarji, gozdni delavci, vlagarji, kovači, viniki, družine, žagar za venec, gater, gostilniške kuharice, suizkinje, kuharke, vajenci, vajenke, postrežnice itd.

Zdravstveni izkaz. V tednu od 5. dec. do 11. dec. se je rodilo v mestni občini ljubljanski 20 otrok, umrlo je 18 oseb (6 tujcev) in sicer: za jetiko 2, za različnimi boleznimi 16. V zavodih je umrlo 12 oseb. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli: za tifusom 1, za grižo 1, za vrtico 2.

Ubijalec svoje matere. Mladi posestnik Anton Brence iz Rakitne pri Borovnici je bil pred poroto obsojen na pet let težke ječe, ker je 13. oktobra ob 3. popoldne v prepiru udaril svojo 60 let staro mater Frančiško Brenco s sekiro po glavi tako močno, da se je zdrnila na tla in umrla. Brence se je po groznem činu takoj javil orožnikom. Vsled tega je bil v sredo pred poroto obsojen na 5 let težke ječe.

Tatvine. Uslužbeni »Samopomoči« so odnesli iz skladišča večjo zalogo blaga v skupni vrednosti 5688 K. Aretirani so bili trije uslužbeni n ena prodaj, na katerih stanovanju so našli še skoro vse blago. Izročili so jih sodišču. — Ivani Stern na Emonski cesti št. 10 je na neznan način izginil bankovec za 4000 K, ki ga je bila vložila v hranilno knjižico.

Poneverba? Gospa Jerica Hubad je imateljica trafike v Prešernovi ulici. Tekom zadnjih tednov je ugotovila v trafiki primanjkljaj 4915 K. Aretirana je bila neka prodajalka.

Mariborsko in celjsko porotno sodišče. Dne 14. t. m. je mariborska porota obravnavala obtožbo detomora in umora zoper Nežo Perko in Andreja Karnerja — pa brez dokazov, na kar sta bila obtožena obsojena le na 4 mesece zapore. — Celj-

ska porota se je končala. Zadnje so bile obravnave zoper posestnike Franca Dolara, I. Kočevarja in I. Rostoharja iz Šmartinap ri Kamniku, Kočevarja in Kladnja pri Rajhenburgu zaradi ropa in tatvine. Dolar je dobil 4, Kočevar 3 in pol, Rostohar pa 3 leta ječe. Zadnja je bila obravnavo zoper Antona Finderle iz Buzeta iz Istre, ki je kriv mnogih tatvin, ki jih je izvrševal deloma sam, deloma pa z nekim Malisom, ki ga pa še niso izsledili. Finderle je bil kaznovan na 6 let težke ječe.

Kako postopajo z delavstvom. V Zombolju v Banatu so delavci v tamošnjem milnu zahtevali povišanje plač. Bili so vsled tega vsi do zadnjega odpušeni, ne da bi bili sploh zastraženi. Kapitalistična ljubzen do delavca je to.

Tihotapstvo z valuto. V Dalmaciji so zasledili vagon, v katerem je bilo med blagom skritega mnogo srebra, ki so ga tihotapci hoteli iztuhotapiti na Dunaj. Na neki ladji pa so našli velike množice dolarjev, ki so bili namenjeni v Italijo.

Nežigosane avstrijske bankovce vtihotapljajo v dalmatinske kraje, ki so jih doslej imeli Italijani zasledene. Tihotapci upajo, da jih bo jugoslovenska oblast ob prevzetju teh pokrajin zamenjala po ugodnem kurzu. Dalmatinski listi pozivljajo občani, da napravijo vtihotapljanju nemudoma konec.

Drzna vlomilska družba pred poroto.

Danes ob 9. dopoldne se je pred ljubljansko poroto pričela senzacionalna, na tri dni dolga porotna razprava proti nemarni in drzni vlomilski družbi, obstoječi iz osmih, lahkoživih članov.

Ze obtožnica nam podaja obširno in pestro sliko o delovanju te družbe. Na raztožni klopi sede elegantni, s kazenskim zakonom že seznanjeni vlomilci: 1. glavni družbe, »goriški begunec« Ivan Gorkič, bivši slaščičar, 2. Maks Herman, samski mizar — invalid, 3. France Čič, sobni slikar, 4. Neža Gorkič roj. Zonta, žena prvega, znana verižnica, 5. Karol Mišek, iz Časlave na Češkem, 6. Gabriela Perc, žena mestnega tržnega stražnika, 7. Josip Krall, kamnosek, »begunec« in 8. Josip Inkopila, kamnosek, enkrat že pred poroto.

V ozki Križevniški ulici šte. 6 v pritičnem stanovanju se je vgnezdila in vborila pričetkom tega leta nevarna in drzna vlomilska družba, ki je živela edinele od vlovov in tatvin na debelo. Njih sopro je bil priči do »milijonov«. Na stanovanju Ivana Gorkiča in njegove žene verižnice so se stalno shajali, razpravljali o delovni program, znašali ukradene stvari, »za-služek« delili itd. Ivan Gorkič je bil njih glavni.

Doslej so tej družbi dokazali osem vlovov. Največji je bil v stanovanje Antona in Ivane Osolina na Bleiweisovi cesti št. 9. Odnesli so denar, zlatino, srebrnino, perilo itd. v vrednosti 17.902 K 62 v. Celokupno škodo so napravili po raznih vlovih 68.624 K 62 v. Gorenji vlom pa je bil za to družbo usodopolen. Izsledili so jih in zaprli. Eden — Delltreppo je še pravočasno ušel preko meje.

Kulturni vesnik.

Preporod, glasilo »Saveza Jugoslovenskih Srednješkolskih Uduženja« je danes izšel. Prinaša mnogo lepih člankov, slik iz dijaškega življenja in belestrističnih spisov. Priporočamo ga toplo ne le našemu dijaštvu temveč tudi občinstvu, da s tem podpira kulturne težnje naše omladine.

Muzikalije Glasbene Matice. Glasbena Matica javlja, da dojdejo te dni iz tiskarne ponatisi sledečih zelo priljubljenih zbirk narodnih pesmi in sicer: 1. Zdravko Sivkaršič: Koroške narodne pesmi I. in II. zvezek, 2. Marko Bajuk: Slovenske narodne pesmi II. zvezek in 3. Oskar Dev: Slovenske narodne pesmi iz Koroške. Te pesmi so bile že večkrat razprodane, povpraševanje po njih pa je bilo zelo živahno. Glasbena Matica jih je sedaj na novo natisnila. Nadalje ima Glasbena Matica v zalogi Pavčičev klavirski album sloven-

skih narodnih pesmi in Preinlove 3 skladbe za klavir. Vse te skladbe so zelo primerne za božični dar mladini, pa tudi odrasle opozarjamo. Naročajo se v pisarni Glasbene Matice.

Marko Vuškovič, rojak iz Dalmacije, je po poročilih južno-ameriških listov pel z velikim uspehom v Buenos Airesu. Listi priznavajo umetniku svetoven sloves.

Organizacijski vestnik.

Iz strok. organizacije.

Ljubljanska podružnica mizarskih delavcev sklicuje v nedeljo, dne 19. decembra ob 9. uri shod v mali dvorani Mestnega doma. Udeležitev shoda je vsled važnega dnevnega reda dolžnost vseh članov. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Dramatičen odsek spl. del. izobraževalne zveze Svoboda v Trzinu ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer burko v treh dejanjih »Nebesa na zemlji. Cene iste. Predprodaja vstopnic v trgovini kons. društva za Slovenijo pri Toncu. — Dram. odsek Svobode Trzič.

Gospodarstvo.

— Likvidacija avstro-ogrške banke. Reparačijska komisija je sklenila sklicati kongres na Dunaj za načelno ureditev vseh vprašanj, ki so v zvezi z likvidacijo Avstro-ogrške banke.

— Denarni promet v Avstriji se je od 15. do 25. pr. m. povečal za 977 milijonov kron, tako da ima Avstrija sedaj že nad 27 milijard kron bankovcev v prometu.

— Churchill je zahteval odobritev kredita 39.750.000 funtov za novo rekrutacijo. v britanski armadi. Pravi, da je to potrebno radi zamotanega svetovnega položaja. No, z novo armado se mu bo že posrečilo izmotati zamotani položaj!

Po svetu.

— Pismonoše stavkajo. Dunajski listi javljajo, da so pričeli pismonoše in šoferji poštini avtomobilov stavkati radi možnih zahtev. Stavka se je pričela v torek zvečer. Pismonoše, ki bi morali še zvečer odpraviti došlo pošto na kolodvore, tega niso storili.

— Nemški delavci za Rusijo. Brezlična brzojavka iz Moskve javlja, da se napoti v kratkem skupina nemških kvalificiranih delavcev iz Stottina v Petrograd. — Brezlična brzojavka — a ne iz Moskve — bo v kratkem javila, da se je napotila skupina nemških kvalificiranih delavcev iz Petrograda v Stettin! Življenje je večno vrtenje.

— Odkritje novega planeta. Kakor javlja inozemsko časopisje, so v hamburški zvezdarni dne 30. oktobra t. l. na fotografiskih ploči odkrili novo zvezdo 13. velikosti, ki kaže znake planeta. Tudi v drugih zvezdarnah so baje odkrili isto novo zvezdo. Berlinska zvezdarnap ročuje sedaj pot tega na novo odkritega planeta.

— Proti filmom iz romana Karla Maya, ki so se pojavili sedaj na svetovnem trgu, so z veliko vnamo nastopili vsi napredni svetovni listi.

Sport.

Zbor ljubljanskih smučarjev. — 19. t. m. priredi SKL skupni izlet smučarjev cele ljubljanske okolice. Vabljeni so člani kot nečlani. — Zbirališče ob tri četrti na 9. dopoldne pred kavarno Evropo. Odhod točno ob 8. uri čez Podotok na Toško Celo event. Topol (Sv. Katarina).

Vremenska poročila I. dr. izvestja o zimskem sportu v Bohinju na Bledu, Ljubljani in dr. se bodo razglaševala v izložbah »Tourist-Office«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 18.

Dopisi.

Kočevje Sodrugi nam piše: Komunistični vodja Stefan Kotnik napada delavce, ki niso niti prisotni. Vemo, kam pes tacomoli. Ali stara podgana ne gre na njihovo past. H komunistom pridejo le mladiči, ki nič ne premislijo, kaj je razredni boj in kaj razredno delo. V tukajšnjem rudniku se mora to hujskanje delavca nad delavca enkrat za vselej nehati, ker sicer bomo morali drugače postopati. Rudar Gorjup zmerja socialne demokrate. Naj rajši pomisli, kako so komunisti na Madžarskem delavstvo »osrečili!« Saj je bil tam. Pove naj tudi, kako so komunisti dali buržujši povod, da je v potokih prelivala delavsko kri!

Radeče pri Zidanem mostu: »Rdeči prapor« prinaša v štev. 55. dne 7. t. m. pod notico »Zidanmost« odgovor na list »Napreje« štev. 270. V tem svojem dopisu se je lotil praporovec nečesa, kar še sam ne ve kaj, še manj pa da bi vohali drugi, kaj hoče povedati. Zamislil si je nesramno in ostudno na možganih bolnega in kakor ričet zmešano pisano notico, ki naj bi služila za odgovor na naš dopis v »Napreju«. Če pogledamo štev. 270 »Napreja« in primerjamo »Rdeči prapor« štev. 55, se mora vsak otrok vprašati, ali je na umu bolan tisti ki je ta članek sestavil ali pa je pri uredništvu R. P. takšna propalica da objavi vsako neumnost, ki jo dobi v uredništvu, ne da bi se prepričali ali je dopis, ki ga objavi listu pravičen ali ne, ali ga je pisal poštenjak ali ničvrednež, ki ima veliko masla na glavi. Kar je pisal R. P. v odgovor to ni opravičenje, ampak nesramno obrekovanje in podle laži, prav po falotski obrekuje o nekakih prostituiranih izkoriščevalcih v selparstvu in izdajalstvu delavcev, ne pove pa nobenega imena. Ljudje, ki pišejo take članke, niso pošten, to so lopovi prve vrste, in dobro je, da Vas poznajo tudi drugi, zato pa ne odgovarjamo na take izmišljene podle in lažljive članke. Odgovorite na naš članek v 270. šte. »Napreja« stvarno, potem vam bomo natančno dokazali vse, kar smo objavili za nameček pa vam postrežemo lahko še kaj več, vsaj imamo gradiva dovolj. Tako bodo tudi Vaši zapeljanci Vas spoznali, katerim se hlinite in lažete. Odgovorite torej!

Meža pri Dravogradu. Vprašamo finančno oblast, kakšen vzrok je, da v Slovenjegraškem okraju vedno primanjkuje tobaka? Ne samo tobaka za pipo, tega nam tisk v Jugoslaviji še nikoli dovolj dala niso, ampak primanjkuje vsega, tudi cigaretnega tobaka vsake vrste in cigare. Pri nas ima trafiko g. Čas, moraš pa imeti posebno srečo, če hočeš kaj dobiti. Pri tožujejo se vedno, da tobaka ni. Kje je vendar tobak, ko pravijo, da ga je toliko, da ga bodo morali izvoziti 100 vagonov. Pobrigajte se v prvi vrsti, da bodo domači konzumenti preskrbljeni. Saj drag je itak dovolj in še za drag denar ga nam ne privoščite. Ali še ni čas, da bi se z pobrigali tudi za zadostno množino tobaka, ne pa samo za zviševanje njega cene.

Delavec.

Premeščanje poštinih uradnikov samcev. Iz Bosne smo prejeli dopis iz Slovenije v Bosno premeščene poštne uradnike — samca, ki se bridko pritožuje nad metodo premeščanja poštinih uradnikov — samcev. Samski stan, pravi dopis, ne more biti še vzrok, da bi se vsakega samskega uradnika premestilo daleč tja na jug, ker je dovolj tudi takih samcev, ki bi se v domovini že zdavnaj oženili s svojimi nevestami. — Slovenkami, ko bi se našla stanovanja. S premeščitvami pa je želitev skoro onemogočena. — Ubogi ženini!

Ko prečitete »Napreje«, ga oddajte Vašim prijateljem!

Izdajatelj: Ivan Mišnar

Odgovorni urednik: Jak Vekovec.

Božično sporočilo gg. trgovcem!

KARAMELKE »KOLINEA« prvovrstne češke sladkorčke, ima v zalogi LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA, LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 18, kot jugoslovenska reprezentantinja tovarne »KOLINEA«, KOLIN. — Cena izredno nizka. — Oddaja se samo v zabojih po 100 kartonov.

Brzjavi: Komercijalna, Ljubljana.

Telefon: 408.

KAVARNA

»LEON«

Stani trg 30.

Kavarno sva na novo elegantno opremila ter se pripravljamo za obilen poset. Na razpolago električen klavir.

Z veselo spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

!! Božična in noveletna darila !!

Največja izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, površnikov, raglanov itd. lastnega izdelka.

Špecialna trgovina angleškega sukna

Naročila po meri se izvršuje točno v lastnem prvem ljubljanskem modnem salonu!

Prva kranjska razpošiljalna manufakture, mode in konfekcije

SCHWAB & BIZJAK

Ljubljana, Dvorni trg 3.

Prost opredel

Nepripriljen nakup!

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka R. Stermecki v Ljubljano.

In sicer volne, cefirje, tkanine, clamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega plaina za perilo, klota, cvilja, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanski množinah po čudovito nizkih cenah. Razentega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Cevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbir, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoji!

Na debelo samo v I. nadstropju

VELETRGOVINA

Razpošiljalna

R. STRMECKI

CELJE St. 314,

Slovenija.

Inserirajte v »NAPREJU«